

Rok 1946.

V lednu počasí nestálé, mráz se střídá s obilou (11. a 19. I.), a není mnoho sněhu, který počátkem února roztál. V polovici února ještě přituhlo, 26. bylo kolem -14°C , ale s příchodem března se otepluje, mizí sníh, jen v noci chodí mrázy. 21. března počíná se, ráz počasí křestává. 12. IV. se zřetelně otepluje, a je už sucho. 19. IV. prší, a již rozkvétají třesně, 29. jabloně. Od polovice dubna se sázejí brambory a seje řepa. Koncem dubna teplo, noci chladné. I v květnu málo prší, 14. a 26. jsou už bouřky. Výdatněji napršelo až v červnu (11., 12., 13., 19., 21-27.). Od polovice měsíce se pusí sena, koncem stoupla teplota. 7. a 8. VII. zas přišel potřebný déšť a 15. už přišly řně. Trvalo počasí celkem příznivé a bouřky 11. VIII. již bylo téměř po řnách a většinou i vymláceno. Obilí stálo, dobře se řalo, ale bylo řídké, takže výnosy, hlavně oxi mu, byly slabší. Po 22. VIII. se ochladilo a přehánky podržovaly práci na starách; koncem srpna opět horko. V prvním týdnu zářijovém se už polníci dali

Počasí

a

polní

práce

do ranějších zemáku, práce s ostatními tr-
vala skoro do konce měsíce. Od 20. začíná
podzimní setí. Začátkem října jsou chladné
noci, 6-7. prší, 11. promírá mráz. Do 20. X.
trvalo such, a to už se kasele i stáhlila
většina řepy. Pak napršelo. Také v listopa-
dě od 10. do 22. často prší, jsou mírné ml-
hy a vlážno. 6. XI. padá sníh, také 10.,
ale taje. Dne 14. a 15. udeřily mraky až -16°
C, které později ještě zesílily, a proti očeká-
vání zima vytrvala do konce roku, i když
se od vánoc umírnila. Sněhu bylo málo.

V celku tohoto roku zima mírná, časně
a suché jaro, teplé léto a potom zas brzo zi-
ma. Úroda obilí prostřední, oziminy slabší,
zemáku hodně. Na jaře nouze o zelenou pí-
ci. Některé stromy měly ovoce, na některých
květy zničil mráz.

Přes zimu pracovalo v zemědělství
15-20 Němců, které koncem března a v dubnu
odechávaly. Byla pak nouze o řeleď. 21 a 22. X.
přišlo kolem 10 mladíků a 2 děvčata na pomoc
do zemědělství — byla to povinná služba mládeže. —

Při příležitosti oslav narozenin

Úroda

Pomoc

země-
dělcům

pres. J. Masaryka zapálili hasiči 6. března večer oheň na Kalvarii. Dne 7. III. večer u Bleierů (č. 31) byl program školáků, hudební čísla (Žilka a František Medrůka) a prolog řed. Medrůka: náš životopis pres. Masaryka, jeho práce za první svět. války a v jeho duchu práce dra Beneše za druhé svět. války.

Orlavy

7. III.

Na 1. května bylo pěkně a teplo. Na domech dost praporů. Příslušníci čes. socialistů a komunistů odešli na oslavy do Jevíčka, socialisté demokrati z okolí se šli do Jaroměřic na tábor na návsi.

1. V.

Pak se vzpomělo na konec války. 8. V. večer lampionový průvod po obci, který se líbil zvláště dětským účastníkům; na to u pomníku padlých projev řed. Medrůka (vůdk a díla spojeneckým armádám a všem, kteří přispěli k vítězství; na dále je potřeba důvěry mezi lidmi a v obci se soustředit na domácí úkoly). 9. V. ráno o 7. hod. budíček, pak koncert na návsi, odpoledne a večer divadlo v č. 31.: K. Čapek: Loupežníci.

9. V.

V.

Dne 19. června v den volby pres. republiky byla obec ozdobena prapory.

Pár praporů bylo i 4. července, kdy je

americký svátek.

6. VII.

Dne 5. VII. večer byla obvyklá vzpo-
mínka na m. Jana Husa poknem na Kalořině.

28. X.

Dne 28. X. odpoledne byla na č. 135 znovu odhalena pamětní deska (za války snátá) Fr. Říhovi, který padl u Zborova. Oslovu zahájil předseda M. V. dr. Zeman, po něm promluvil Fr. Beran z Jevíčka, polubojovník od Zborova, a pak řed. J. Inášel z Opatovic, jenž uvedl, že těch-
ká obětí padlého nebyla, přece marná — při-
šlo politické osvobození. Na to přivod účast-
níků odesel k pomníku padlých z první svět.
války, na němž byla právě zapsána jména
obětí z druhé světové války. Za zdejšího
rodačka pplk. K. Hlavu (který onemocněl) pře-
četl jeho pplk. Beránek jeho projev o boji za
svobodu a o účasti občani jaroměřských.
Na to promluvil mj. let. Kleissel, který pak
odevzdal pam. Fr. Kopuleté válečný kříž,
udělený + Frantisku Kopuletému. Oslovu
ukončil uč. K. Hartl, který také přečetl plb,
že se bude pracovat pro zdan dvouletého plánu.
Účastníků hodně - přítomni byli také příbuzní za-
lymých. Čas byl nevlidný - poprchávalo. —

Národní výbor konal během roku 11 schůzí. Kromě běžných záležitostí upravil platy obecních zaměstnanců podle zákonných ustanovení. (Výplácelo se pak tajemníkovi F. Podlešovi jako smluvnímu kancel. pomocníkovi 2.308 Kč a ob. služovi J. Hrbatovi 1540 Kč k tomu se 100 Kč v naturáliích.) (Schůze 2. února).

Dne 2. II. jednalo též o vystěhování Němců. Kromě Viktora Langra šlo jen o ženy: Marii Langrovou (její muž Viktor se vrátil až v říjnu 1945), M. Poltrovou, Jul. Langrovou a Jul. Gloemannovou, původem Češky z Jaroměřic. Po delší a rušné rozpravě doporučena většinou hlasů žádost Němců, aby mohli zůstat v republice. — Později jednalo o odsunu Hilschrově, který byl před válkou četn. strážmistrem a hlásil se k Čechům. Dne 14. XII. nář. výbor prohlásil, že podle chování za války jej považuje za Němce. Na základě prohlášení jeho družky, že se o něho bude starat, byl pak (až v r. 1947) vyzat z odsunu.

Od jara jednalo o regulačním plánu obce. Základně o něm rozhodnuto 16. března a vypracování svěřeno Ing. Fr. Kružíkovi z Mor. Třebové a Ing. Jar. Mackerlovi z Jevíčka.

Nář.

výbor

Vystěho-

vání

Němců

Regul.
plán

Obecní
vodovod

Dále sledována stavba vodovodu. Opět se objevila možnost velkého skupinového vodovodu z Vel. Opatovic, nebo Jevíčko xvalo ke skupinovému vodovodu pro Jevíčko, Jaroměřice, Libštejn, Biskupice a Derflík. Ale vydatnost pramenů opatovických se objevila menší, než se čekalo, a ani projekt jevíčských nelaikal, když obec už měla prameny zachyceny. Jejich vydatnost se pozorovala, a když po suchém létě na podzim zjištěno, že stačí pro nynější počet obyvatelů, byl to bezpečný základ pro stavbu. Uhtělo se r. 1947 stě-
vět, - do rozpočtu dána příslušná částka.

Osvět-
lení
obce

Po opravě pouliční instalace byla obec dne 20. února ras po prvé po válce osvět-
lena. Nár. výbor přijal nabídku elektrárny, aby se za pouliční osvětlení platilo 444 Kč měsíčně paušálně, a to od 1. III. Kritičalo se pak dlouho do noci, někdy i při měsíčku.

Od jara jednala obec s cukrovarem čelechovickým a drahanovickým, kterým pak pronajala u nádraví prokemek na skládání cukrovky, každému 2 měrice na 25 let.

V časopise „Moravskotřebovský kraj“ se

objevila správa, že Jevičko bude chtít luka sá-
k nádraxí. To nas vsbudio kajem v hranice
u Jevička; 8. února se předseda M.V. Fr. Med-
řík a člen D. J. Žeman vypravili do Olomouce ke
komasaci, ale nic neporídili, protože nexasti-
hli referenta. Obec pak udala obyvatele domů
č. 343 („lidové družstvo“) a 116 (Reifova pila), že
nejsou v Jaroměřicích policejně přihlášení. Okres-
ní úřad podání do konce roku nevyřídil.

Hranice

obce

u Jevička

Dne 9. března ustavena volební komise
(Fiinterle K., Charvát J., Drobníček R., Hradíra Fr.),
16. března zvolena v N.V. komise reklamaci pro
voličské seznamy (Prichystal Fr., Čapka Fr., Fíd-
ler Jar., Haviger Jos.). Po celkem klidné volební
kampani byly 26. května volby s tímto výsled-
kem: komunisti 243 hlasů, lidovci 287 hlasů,
soc. demokrate 263 a nar. socialisti 238 hlasů.
Podle voleb do ÚV sestaven pak nový M.V. Poli-
tické strany navrhly své příslušníky, kteří se
26. VI. objevili na obecní desce. Byli to: 4 lidovci:
Janoušek R., Parolek Boh., Hehele Jos., Hradíra Fr.,
Haviger Jos., Parolek Al., P. Vohuň J. a dr. Že-
man Jar.; 6 soc. demokrate: Charvát Jan, Kva-
půl Fel., Škrípový B., Věba Fr., Vystavěl Kar. a
Karafiát Frant.; 6 komunistů: Janoušek R., Char-

Volby

a

nový

nar.

výbor

rat Frant., Fiusterle Kar., Kimmel Fr., Přikryl
 Rud. a Trefilová Jul; 5 nar. socialistů: Dirs
 Lud., Drobníček R., Dvořáček Em, Meckerle
 Fr. č. 84 a Schneider Ludvík. Dosavadní před-
 seda MN nepřal si být volen. Ustavující
 schůzi MN dne 4. července zahájil s pověře-
 m' ONV řed. Medřich, a byli tu zvoleni:
 předseda Dr. Jaroslav Zeman, I. náměstkem
 Bedř. Škrípový, II. náměstkem Rich. Janoušek.
 Do rady MN kromě uvedených ještě zvo-
 leni: Fiusterle K., Hradíra Fr., Drobníček R.,
 Schneider L. a Vrba Fr. ~ Referáty rozděleny
 takto: ovčový Dr. Zeman, zdravotní Fr. Hradíra,
 stavební Fr. Vrba, hospodářský B. Škrípový, ber-
 pečnostní K. Fiusterle, zemědělský R. Drobníček,
 finanční L. Schneider. V následující schůzi
 ke každému referátu zvolena komise. ~

Obecní rozpočet na r. 1947 schválen byl
 5. X. 1946. V řádném hospodaření byla

Rozpočet

	potřeba	685.950 Kčs
úhrada		120.250
náhradové přiděly		83.519
a rhodek, o který bude požádán fond		482.181
Mimosřádný rozpočet: potřeba		4.800.000 Kčs,
subvence a výpůjčky		4.760.000
rhodek		40.000

Dne 22. května člen ONV R. Lexman ode-
vedal obci výnos min. remědělství, že se jí udě-
luje 50.000 Kčs na celování pozemků.

Dne 2. února zvolena místní školní
rada pro obecnou školu, a to: Jaroš F. č. 240, Pavlek
Boh. č. 9, Dír L. č. 100, Komínek Jos. č. 333, náhrad-
níci Valenta Fr. 327, Charvát J. č. 50, Maxal F. č. 269.
Po prázdninách bylo ve škole 124 dětí v 5 třídách.
Od 1. XI. byly 4 a od 1. XII. jen 3 třídy. Škol
tvorili: říd. uč. J. Fidler, učitelky Em. Lujánová a
M. Hajmýšová. Při stahování tříd odcházely:
Jarm. Klubiňová do Ušobru a M. Šuplerová
do Trnávky.

Škola

obecná

Dne 2. II. zvoleni tři zástupci Jaromě-
řic do újezdní školní rady: Paříl J. č. 198, Schnei-
der L. č. 53, Kimmel Fr. č. 16, náhradníci Hekele
J. č. 235, Továrek Leop. č. 123. Kromě těchto je jsou
v radě 2 členi z Ušobru a 1 člen a náhrad-
ník ze Lubiřova. Po prázdninách byly v měst.
škole 4 třídy a v nich 135 dětí; 82 z Jaromě-
řic, 35 z Ušobru a 18 ze Lubiřova. Škol
tvorili: řed. Medřík, učitelé Hajmýš, Geriš, Vy-
stavěl, Hartl, Gerišová a H. Woudruva.

městská

Zamýšlená osvětová lidová ško-
la se neuskutečnila pro nedostatek zá-
jemců - přihlásilo se jich 6.

192 221

Obec
knihovna

Dne 2. II. byla zvolena knihovní rada: Valenta Jan, Jeričský Ant., Flaviger Jos. a Parolek František. Knihovna měla 955 svazků nábožných, 118 naučných, 113 dětských. Za rok přibýlo 39 svazků. Vypůjčovalo si 120 osob, celkem bylo 1.908 vypůjček. - Příjem: příděl obce 2.000 Kčs, 10% ze vstupného z tančemiřů nábož., které obec vybírala, 2.789 Kčs a za půjčování 394 Kčs (20 hal. za 1 vypůjčku).

Dne 19. V., na svátek matek, byla u Bleierů dětská besídka.

Školáci zahráli 28. května pro děti a 30. května pro dospělé v těchto místnostech představení „Kuražná Kača“ od Jo. Zvěrníčka.

Divadla

Jednota Orel 1. XII. hrála „Námorníku v pen“ od J. Kolibříka-Pujmanovicě a 29. XII. hra „Neradi mě“ od K. Koutního.

Dne 24. října večer tel. j. Sokol „ohrožený poselství“ (ohně na Kalvarii) ohlásila náhájení příprav k XI. sletu. Dne 28. X. o 17. hod. v kině uspořádala vzpomínkový večer (recitace, divadelní obrazy, ukázky tělocviku), který provedli hlavně sokolští žáci a dorost.

S. K. Jaroměřice uspořádal dne 9. června na Kalvarii u Kadrmány operetu „Pol-

193 2p1

ská hrev", kterou zahráli členové olomouckého divadla. Vstupné: 25, 45 a 60 Kčs, "cestná" vstupenka 100 Kčs. Návštěva dobrá. Zájem divadelního publika přestal 40.000 Kčs. — Dne 3. VIII. večer byl na hřišti SKJ na Kalvarii, letní karneval, což byla pro Jaroměřice novinka. — Na jaře po rozhodnutí zářase s Rudicemi postoupil SKJ do I.B třídy. Zájemdy ke vzdálenějším soupeřům byly nákladnější, což ztěžovalo spolkovou pohladnu.

S. K. Jevíčko, který má hřiště v Jaroměřicích pod nádražím, slavil 25 let svého trvání. Dne 11. VIII. byly dopoledne závody motocyklů na "triangle", odpoledne na hřišti sportovní program a rozdělení cen. Při cestě domů večer o 1/2 9 hod. vítěz silné kategorie, brněnský závodník Ot. Henrych, v poslední zatáčce před Jevíčkem vrátil do stromu a v třebovské nemocnici zemřel. Jeho spolujízdec Přibyl z Jevíčka se rabil na místě. Prává příčina nehody se jarně nezjistila. —

SK
Jevíčko -
smrt
závodníka

Na popud shrom svolal MNT dne 7. dubna schůzi zástupců tělovýchovných spolků ke Hrudim. Šlo o sjednocení tělovýchovy. Ovšem ani tato schůzka neměla viditelných výsledků, neboť sjednocení není záležitostí míst-

Sjedno-
cení
tělový-
chovy

194

ní. Zástupci jednotlivých spolků už měli namnoze návrh od svých ústředí, jak mají mluvit.

Kino

Kino předvedlo 24 filmů ruské, 20 českých a 10 anglických, celkem během roku 54 programy ve 189 představeních. Celková hrubá tržba byla téměř 140.000 Kčs, návštěvníků 22.260 kromě 1.600 školáků na zvláštních představeních. Nápadně klesla návštěva v dubnu a ani na podzim se příliš nezotavila. Pravděpodobné příčiny: pokles počtu obyvatelů v obci, vzácnější peníze, konkurence jiných podniků, a návštěvníci nenacházeli zálibu ve filmech se zřejmou tendencí. Od dubna se hrálo v sobotu jednou a v neděli dvakrát.

Ostrovy

Faroerské

Na podzim konal mineralogický ústav pražské techniky studijní výpravu na ostrovy Faroerské v Severním moři. K výpravě se přidružil předseda MNTV dr. J. Zeman a pracoval s ním. Odjel počátkem září přes Dánsko a vrátil se k polovici října.

Hospodářská

zvířata

Pohrazení Dne 7. ledna byla kontrola dobytka. Ve 52 našli jedno neohlášené prase. Byla z toho jenom pořádková pokuta. ~ Dne 12. dubna opět hospodářská kontrola. Na její doporučení zemědělci opět dodali dalších 10 q obilí.

Během roku zemědělci dodali 138.600 l

mléka. Mlékárna zase prodala pro prodej 13.400 l odstředěného mléka (které se prodávalo dospělým od ledna do srpna) a 44.600 l tučného mléka.

Dodávky

Pěstitele slepic odvedli 82.614 vajec; předpis byl 88.628 vajec.

Za hospodářský rok od 1. VIII. 1945 do 31. VII. 1946 dodali toto množství dobytka: hovězího jatečního 39.669 kg, vnitřkového 11.635 a vepřového jatečního 13.406 kg, vnitřkového 3.625 kg; v tom jsou hlavně selata - propočítané vky mladých, 40 kg za vky. (Podle údajů obecního úřadu).

země-
dělců

Za tentýž hospod. rok dodali zemědělci 1.286 q obilí pšeničného (předpis byl 1.430 q), 344 q (?) obilí krmného a 46 q olejnin, hlavně máku. (Podle údajů hospodářského družstva v Jevíčku.)

V lednu dodali včeláři 60 kg medu ze sklizené r. 1945.

Podle sčítání dne 1. VII. byl v obci tento stav dobytka: 91 koní, 452 hovězího dobytka, 555 prasat, 719 koz, 3 ovce, 2422 slepice a kuřata, 690 hus, 36 koček a 12 krocanů.

chov

dobytka

Na vydání s obecními býky platili majitelé krav 140 Kčs, na kance chovatele prasat 160 Kčs a na kozy se platilo za kozu 35 Kčs za rok. Na obecní kozy se navrhlo, že kozy ne-

mají křivlata; byli i černí "kozli", které držel některý soukromý chovatel, ačkoli to bylo zakázané.

Ukazové
pojištění

Věhmi neradi platili zemědělci koncem roku příspěvky úrazového pojištění pro zemědělce, příspěvky pro nákazovou pojistovnu domácích zvířat a na pohod-
nělo. Příspěvky z části nebyly zaplacený.

Ovocné

stromy

Podle sčítání bylo počátkem května v obci: 2.518 jablek vysokokmenných, 199 kaštrků, 624 hrušky vysokokm., 62 kaštrky hruškové, 1150 třešní, 86 višní, 5.095 švestek, 550 sliv, 329 rynglů, 40 vlašských ořechů, 1529 křů rybízů, 523 prstky a 136 m² malin. —

Dne 10. května byly vojenské odrody. Ze 14 mladíků bylo 12 odvedeno.

Narozeniny

dra Beneše

Na narozeniny presidenta Dr. Beneše se vzpomělo při slavnosti 28. a 30. května. Byl to proslav m. k. Vystavěla o významu a díle prezidentově. —

Od 15. dubna byl řed. měst. školy Fr. Medrůk členem a místopředsedou okresního nár. výboru.

Poutě

O pouti 9 a 10. VI. bylo na Kalvarii ruš. m. Přišli poutníci i lidé z okolí. I podnikání pout 15. IX. byla navštívena. — Svátek 1. XI. —

Věch, natých byl sice zrušen, ale prakticky se držel. Přšlo.

Místo vánočního ^{stromu} provedly školní děti v vánočních sbírku, při níž nesly v rukách malé ozdobené stromčky. Sbírkou vynesla 1.036.50 Kčs ve prospěch okremní péče o mládež.

Péče o
mládež

Na podzim váleovala se okresní silnice od dolního kotela směrem k Uhřetovu. Práci přerušily mrazy.

Příběhem roku se v obci narodilo 33 dětí, zemřelo 30 osob, bylo 14 matek. (Číslo nejsou zcela přesná, protože některé děti se narodily v nemocnici a pod.).

Pohyb
obyvatel-
stva

Dne 23. září bylo na Kalvarii biřmování, které udílel světitel biskup Dr. Stan. Želva. Bylo kolem 500 biřmovaných a to z Jaroměřic, Uhrobrna, Lúbiřova a Kladek. (Podle údajů farního úřadu.)

Biřmo-
vání

Na severovýchodním okraji obecního katastru, u t. zv. Nectavské údolí, je lom na porcelánovém lesním velkostatkem. Lom, trávající od začátku tohoto století, byl zprvu menší provozem, ale po válce byl strojně vyba-ven a v německém provozu. Po válce národním správu vedl Čurkal. V lomu pracují dělníci hlavně z Kladek a Lúbiřova - z Jaroměřic je to dost daleko. Jistě mnozí občané z Jaroměřic ani neví o rozsahu svého kata-

Kamenolom

v Nectav-
ské
údolí

1985

stru v těchto místech, a bezpochyby i někteří členi NV. nejsou si vědomi kam až, do kterých míst sahá moc jejich úřadu.

V tomto lomu dne 18. ledna dělník Alois Snášel se Lubiřova vlezl do kásovníku na kamennou drť; otvor ke kásovníku byl nepán, a dělník jej chtěl uvolnit zělným sochorem. Ale propadl se do drtě, která na povrchu asi trochu zmrzla, a zadusil se. ~ Dne 14. listopadu o půl desáté odstřelili v lomu skálu. Při odstraňování odstřeleného materialu sesypalo se kamení na lamače Vojtěcha Paulíčka z Kladka a zabilo z ho.

Od pololetí r. 1946 měl na pokračovací škole v Jevíčku také p. A. Kříkal (c, obuvník, takže na této škole učili tři mistři - řemeslníci z Jaroměře (viz str 182).

Někteří
v lome

Pokračov.
škola